

Jaarverslag Stichting Amazon Fund

2019



Inhoud

	Pagina
1. Voorwoord	3
2. Visie, missie en doelstelling	4
3. De organisatie	4
4. Communicatie	5
5. Fondsenwerving	5
6. Ontwikkeling lesmateriaal	6
7. Activiteiten	8
8. Financieel verslag	12
9. Contactgegevens	13

1. Voorwoord

Het door Amazon Fund ondersteunde project 'Praktisch Natuuronderwijs in het Amazonegebied' maakte in 2019 een flinke stap voorwaarts.

De eerste versies van de schooltuinhandleiding en het lesmateriaal voor praktisch veldwerk, beide gericht op het Amazonegebied, kwamen gereed en werden in de praktijk getest.

In het Amazonegebied van Bolivia en Peru zijn op negen basisscholen twaalf schooltuinen aangelegd. In totaal deden 450 (stadse) basisschoolleerlingen mee en raakten zo vertrouwd met de hun omringende Amazonenatuur. Vijftien docenten zijn getraind in tuintechnieken.

In Rurrenabaque - Bolivia startten naast het veldwerk de deelprojecten bosherstel en stadsvergroening. In 2019 zijn van zes scholen 250 leerlingen aan de slag gegaan. Nabij Puerto Maldonado - Peru vond in oktober de eerste veldwerk-excursie in primair regenwoud plaats.

Mede dankzij financiële ondersteuning van het Rabofoundation Medewerkers Fonds, het WNF-INNO fonds, Stichting BEE en particulieren worden deze projecten mogelijk gemaakt.

Fred Opdam,
Voorzitter



2. Visie en Missie

De visie van Amazon Fund is dat in het Amazonegebied de ecosystemen met hun natuurwaarden en functies behouden dienen te blijven voor toekomstige generaties.

De missie van Amazon Fund is een bijdrage leveren aan het behoud van de regenwouden, wetlands, savannes en biodiversiteit van het Amazonegebied. Daarnaast zet Amazon Fund zich in voor betere levensomstandigheden van de lokale bevolking.

3. De organisatie

Amazon Fund is een stichting met uitsluitend vrijwilligers. De stichting wordt aangestuurd door een klein, betrokken bestuur geholpen door adviseurs die het Amazonegebied en de lokale problematiek kennen. Zo wordt op slagvaardige wijze gezorgd voor de bestuurlijke taken en de coördinatie van operationele taken van de stichting.

Bestuur

- Fred Opdam: voorzitter/secretaris
- Piet van Ipenburg: penningmeester
- Hans Smit: lid

Permanente adviseurs

- Bert van Barneveld (projectontwikkeling en coördinatie samenstellen lesmateriaal)
- Bas Smeets (sociale media)

Comité van aanbeveling

- René Boot
- Elisabeth Rijpkema

Bestuur en permanente adviseurs kwamen in 2019 drie maal bijeen.

Bij de ontwikkeling van lesmaterialen voor het schooltuinenprogramma had Amazon Fund ondersteuning van Fundación Alerta Verde - Bolivia, Agromisa - Wageningen en enkele individuele deskundigen.

Bij de ontwikkeling van lesmaterialen voor het veldwerkprogramma kreeg Amazon Fund ondersteuning van het Picaflor Centre - Peru.

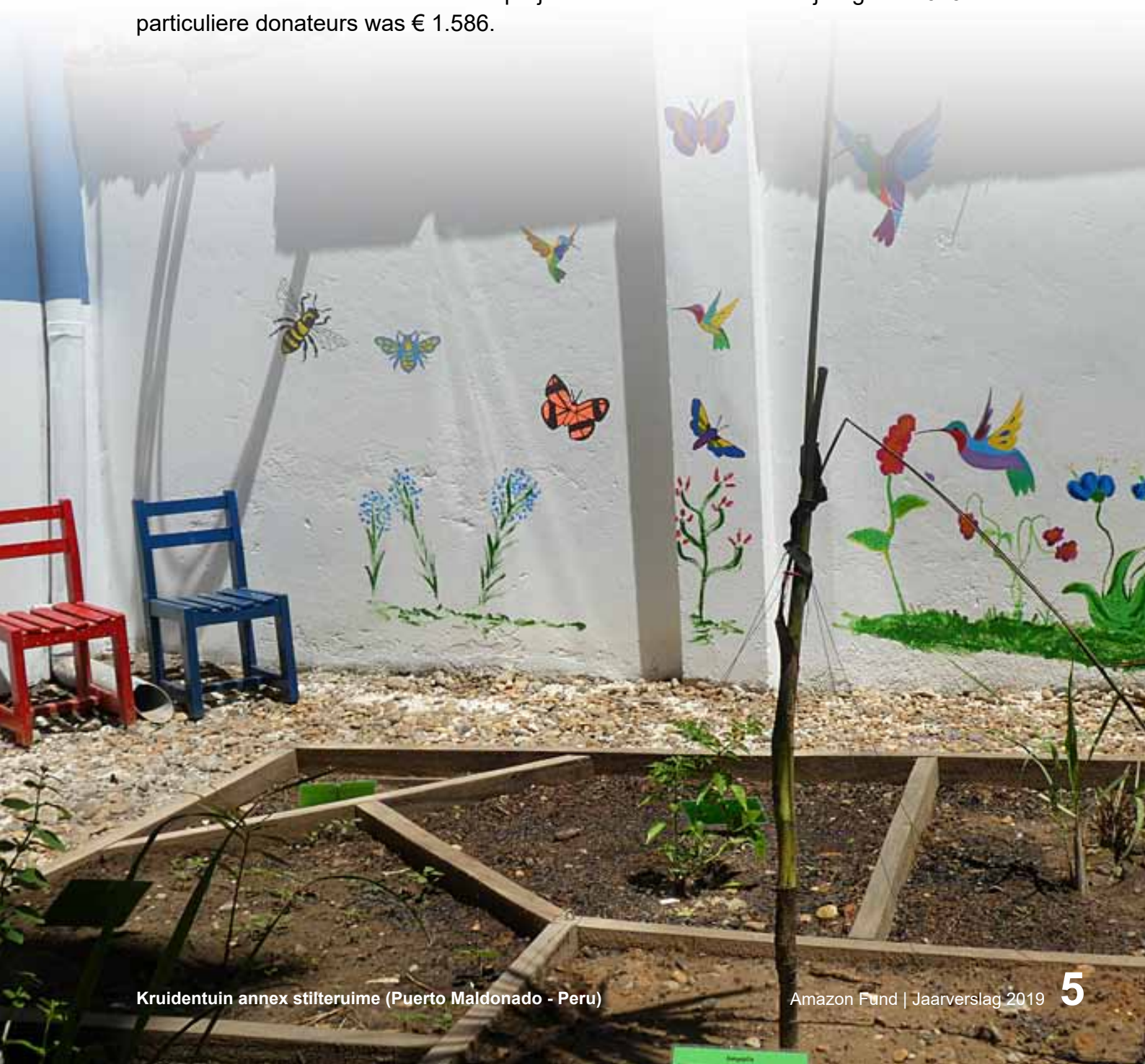
Daarnaast kreeg Amazon Fund de adviserende steun van individuele deskundigen in Nederland, de regio en elders. In 2019 adviseerden Alwin Verhoek (Nederland), Daniel Manzazeda (Bolivia) en Laurel Hanna (Peru).

4. Communicatie

Onze belangrijkste middelen voor communicatie zijn de website www.amazonfund.eu, Facebook en nieuwsbrieven. De website is vernieuwd en in een content management systeem gebouwd. In 2019 werden twee nieuwsbrieven opgesteld en verspreid onder ruim 400 geïnteresseerden. Het lesmateriaal wordt gepubliceerd op de door Amazon Fund gelanceerde website: www.leccionesamazonicas.org.

5. Donaties

Naast de tweede tranche van het Rabofoundation Medewerkersfonds ontving Amazon Fund weer financiële ondersteuning van Arnold Pilon, die via lezingen geld inzamelt voor ons natuur- en milieu-educatieproject. De totale financiële bijdrage in 2019 van particuliere donateurs was € 1.586.

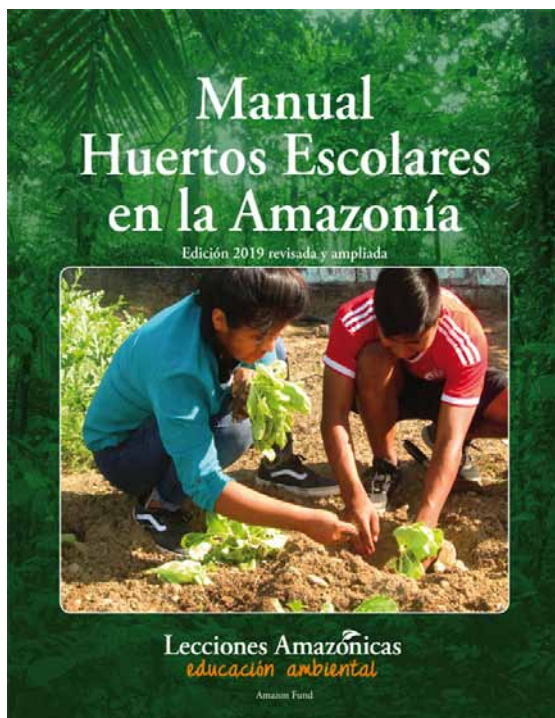


6. Ontwikkeling lesmateriaal

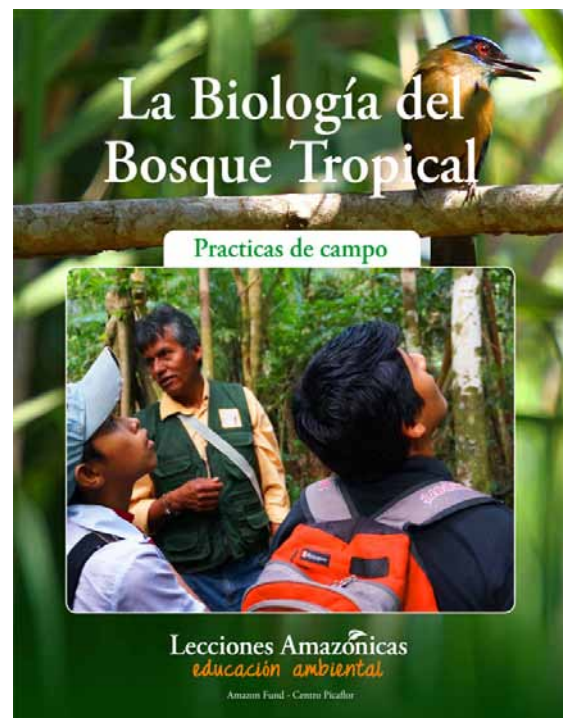
Schooltuinhandleiding voor het Amazonegebied (basisonderwijs)

Ons doel is een praktische handleiding voor biologische schooltuinen in het tropisch Amazoneregenwoudgebied met aandacht voor de inheemse Amazone gewassen en fruitbomen. De eerste versie van de handleiding, gemaakt in 2017-2018, is gebaseerd op ervaringen van de Boliviaanse partner Alerta Verde en de Peruaanse partner Picaflor Research Centre, aangevuld met specifieke Amazonekennis van lokale specialisten en kenners in Nederland (zoals van Agromisa, een stichting gelieerd aan Universiteit Wageningen). De handleiding is met name bedoeld voor basisscholen in het regenwoudgebied van Brazilië, Bolivia, Peru, Ecuador, Colombia, Venezuela, Guyana en Suriname. Een dergelijke handleiding bestaat nog niet.

Onze eerste versie werd verder ontwikkeld en kwam, inclusief een korte brochureversie, begin 2019 gereed. Het materiaal werd uitgetest op negen scholen in Bolivia en Peru tijdens het schooltuinjaar 2019. Dat leverde allerlei nuttige suggesties op van scholen, docenten en lokale partners voor inhoudelijke aanpassingen en verdere invulling. Er kwam een grotere focus op de Amazone omstandigheden en aandacht voor typische Amazonegewassen en fruitbomen die goed in een schooltuin passen en die bij kunnen dragen aan een gezondere voeding, maar die vaak onbekend of 'vergeten' zijn. Docenten suggereerden om de handleiding in digitale vorm geschikt te maken voor mobiele telefoons. De nieuwe AVG privacy wetgeving van 2018 werd een uitdaging. Daardoor kon veel van het eerder gemaakte fotomateriaal niet worden gebruikt. In 2019 is aan de oplossing gewerkt. Ook de politieke onrust in Bolivia in het najaar 2019 vertraagde de voortgang.



Handleiding schooltuinen (2019 - 1e versie)



Lesmateriaal veldwerk (2019 - 1e versie)

Lesmateriaal voor Veldwerk in het regenwoud (middelbaar onderwijs)

Samenwerking van Peruaanse en Nederlandse onderwijskundigen en biologen resulteerde in 2018 in een ecologische/biologische basistekst over het tropisch regenwoud. De nadruk ligt op voor leerlingen zelf waarneembare verschijnselen: van abiotische (temperatuur, water, licht) tot biotische (symbiose, voortplanting, eten-geeten worden).

Zo sluit het hierop gebaseerde veldwerk niet alleen aan op reeds verworven theoretische schoolkennis, maar draagt het bij aan beter begrip van biologie en de rol en verantwoordelijkheid van de mens in het gebruik en beheer van de natuur, zowel traditioneel (inheemse gebruiken) als actueel (duurzaam gebruik, bedreigingen natuur en regenwoud). In 2019 is met de Peruaanse partner het basismateriaal verder ontwikkeld tot een lessenserie. Leerlingen gaan in drie/vier stappen vanuit het leslokaal het oerwoud in. De eerste stap is op school: introductie van begrippen geïllustreerd met concrete voorbeelden in één of meerdere lessen, afhankelijk van de gewenste diepgang. Daarna wordt de theorie tastbaar tijdens een les in de directe omgeving van de school (met name op de grens cultuur-natuur). De derde, optionele, stap is een bezoek aan het bos in de ruimere omgeving. De laatste stap is een bezoek aan primair regenwoud. Met dit lesmateriaal kunnen leerlingen ook op afstand zelfstandig aan de slag.

Aan de hand van hun eigen waarnemingen (zelfgemaakte foto's) kan beoordeeld worden of zij de biologische/ecologische begrippen hebben begrepen en die kunnen waarnemen in hun leefomgeving. Het basismateriaal lijkt, met hier en daar wat meer diepgang, ook geschikt voor (bij)scholing van docenten en een opleiding van natuur-gidsen en parkwachters. Nagedacht wordt momenteel hoe deze aspecten verder kunnen worden ontwikkeld en in de teksten kunnen worden opgenomen.

Publicatie lesmateriaal

De door Amazon Fund gelanceerde website <https://leccionesamazonicas.org> voor de publicatie van het lesmateriaal, staat in de steigers. Deze website is ons belangrijkste publicatiemiddel voor de lesmaterialen. Gebruiksvriendelijkheid is een belangrijk aspect. Daaraan wordt verder gewerkt, evenals aan de ontwikkeling van een versie voor smartphones. Sinds de online publicatie van de eerste versie van de schooltuinhandleiding in april 2019, is deze in de tien maanden daarna ongeveer 400 maal gedownload in meerdere Amazonelanden en daarbuiten. Het veldwerk lesmateriaal is in diezelfde periode ongeveer 200 maal gedownload.

In de toekomst zal het materiaal in een beperkte oplage in druk/print-vorm verschijnen en onder lokale scholen in het Amazonegebied verspreid worden.

7. Activiteiten

Schooltuinen - Bolivia

In Rurrenabaque in het Boliviaanse Amazonegebied werden in 2019 op zes scholen negen schooltuinen aangelegd. Op sommige scholen kwamen twee tuinen: een tuin voor de lagere-schoolklassen en een voor de middelbare-schoolklassen. Aan het programma namen twaalf klassen met in totaal ruim 200 leerlingen deel.

Het programma werd begeleid door partnerorganisatie Alerta Verde. Bij de start van het tuinseizoen aan het einde van de regentijd in mei werden leraren en leerlingen in een korte cursus (workshop) bijgepraat over doel, nut en praktijk van schooltuinen. Alle scholen ontvingen een kopie van de voorlopige handleiding, enkele werkbladen en een usb-stick om de tekst ook te kunnen lezen op computer of smartphone. De scholen kregen zaad van een aantal groentegewassen en een basisset materialen.

Een belangrijk punt van het programma dit jaar was het testen van de voorlopige handleiding en het verzamelen van ervaringen en suggesties voor het verbeteren ervan, uitgaande van de specifieke situatie en mogelijkheden van elke school.

Scholen, leerlingen en ouders beoordelen een schooltuin als positief en een verrijking van het schoolprogramma. Maar het enthousiasme en de inzet van de docenten blijken een belangrijke voorwaarde, samen met de assistentie van ouders of bekenden. Problemen zijn er ook: zaaizaad ongeschikt voor het Amazoneklimaat, ziekten en plagen door het natte klimaat dat ook het maken van compost moeilijk maakt. Het zijn thema's die in de handleiding verder zullen worden uitgewerkt.

Het is belangrijk dat de schooltuin onderdeel wordt van het reguliere onderwijs. Op scholen waar de schooltuinen zijn geïntegreerd in het schoolprogramma staan deze er goed bij en worden de tuinen gebruikt voor het biologie- en milieuonderwijs, maar ook voor rekenen, ruimtelijk inzicht en de geschiedenis van het Amazone regenwoud. Ook deze aspecten zullen in de handleiding verder worden uitgewerkt.

Schooltuinen - Peru

In en nabij Puerto Maldonado hebben eind 2019 drie scholen een schooltuin. De school in Isuyama voor het derde jaar, die van Colegio Trilce voor het tweede jaar, terwijl taalinstituut ICPNA in Maldonado dit jaar met een schooltuin is begonnen. Andere scholen tonen interesse en hebben een kopie van de door Amazon Fund ontwikkelde voorlopige handleiding ontvangen.

De organisatie is in handen van onze lokale partner Picaflor Research Centre. Een belangrijke eerste stap is dat met de scholen wordt besproken wat de wensen en

mogelijkheden zijn. Dat heeft ertoe geleid dat docenten, leerlingen en ouders zeer gemotiveerd zijn. Er kan geconstateerd worden dat de schooltuinen zeer verschillen. Van enkele tientallen tot honderden vierkante meters, van productie voor de schoolmaaltijden tot een kruidentuin.

In de dorpsgemeenschap Isuyama hebben ouders weer hard meegewerkt. De tuin is uitgebreid. Het gaat om een schoolproject, maar de betrokkenheid van de ouders komt ook doordat een productieve schooltuin de lunchkosten voor de kinderen drukt. Dat is duidelijk te zien: veel yuca, bananen en sla. Besloten is om ook fruitbomen aan te planten. Het hele dorp kan mee-eten, zoals dat bij een gemeenschappelijke schooltuin de bedoeling is.

Bij Colegio Trilce hebben de basisschoolleerlingen van zelf beschilderde plastic flessen vol planten een “groene” wand gemaakt. Het vorig jaar gestarte schooltuintje is nu voorzien van een betonnen loop- en lesgeedeelte, een professionele overkapping tegen zon/regen en een computer om de bevoeiing te regelen. De schoolleiding heeft besloten om de schooltuin uit te breiden.

Het Taalinstituut ICPNA in Puerto Maldonado dacht voor een schooltuin geen ruimte te hebben. Toch is er nu een kruidentuin, annex stilteruime voor zelfstudie! De leerlingen namen allerlei kruidenstekjes mee en gaven daarover uitleg aan medeleerlingen. De grauwe muren zijn wit geschilderd en gedecoreerd. De verf en het hout voor de perken waren de belangrijkste uitgaven. Het resultaat ziet er geweldig uit.



Veldwerk, bomen kweken en herbeplanting - Bolivia

Na samenwerking met de lokale deskundige Carlos Espinosa in 2018 is in juli 2019 uitvoerend partner Eco Rurrenabaque uit Bolivia met een programmavoorstel gekomen voor het middelbaar onderwijs met als hoofdthema's bosherstel, stadsvergroening, afval en bewustwording. Amazon Fund faciliteerde een proef en sinds september 2019 zijn 250 leerlingen van zes scholen aan de slag. De activiteiten vonden plaats in Rurrenabaque en twee rurale inheemse gemeenschappen.

Tijdens Wereldtoerismedag (27 september 2019) organiseerde Eco Rurrenabaque een afvalopruimdag om in Rurrenabaque als bewustwording te wijzen op de ernst van het afvalprobleem. De nadruk lag op de noodzaak om materiaalgebruik, met name van plastic, te minimaliseren. Dit initiatief heeft een vervolg gekregen in de vorm van workshops over vast afval en het verzamelen ervan.

De bosbranden in het Amazonegebied in 2019 waren voor onze partnerorganisatie Eco Rurrenabaque mede aanleiding om schoolprojecten op te zetten op het gebied van herbeplanting en bosherstel. Er zijn zaailingen van inheemse Amazonebomen gekocht. Na presentaties in de klas volgden enkele bezoeken aan inheemse gemeenschappen in de omgeving van Rurrenabaque en werden de eerste bomen geplant. Zulk direct contact met inheemse bewoners is voor leerlingen van grote waarde. Daarbij worden ze zich bewust van de noodzaak het bos te behouden. Daarnaast kregen de leerlingen voorlichting over het functioneren van het regenwoud en de ecosysteemdiensten van het regenwoud.

Voor de vergroening van schoolplein en stad zijn sier- en fruitbomen gekocht en aangeplant. Het volgend jaar wil onze partner een schoolkwekerij aanleggen waarin bos-, sier- en fruitbomen worden gekweekt voor bosherstel en voor vergroening van de stedelijke omgeving.



Veldwerk - Peru

In oktober 2019 vond de eerste veldwerk excursie plaats. Achttien scholieren vertrokken onder leiding van Laurel Hanna (Picaflor Research Centre) en Edgar Checy Alata (docent colegio Trilce) uit Puerto Maldonado naar het veldstudiecentrum Centro Sachavacayoc (eigendom van het prestigieuze Colegio Newton uit Lima), gelegen in het Tambopata National Reserve. De reis ging per boot.

Tijdens een boswandeling van zeven kilometer voerden de leerlingen allerlei praktische veldwerkopdrachten uit. Na de lunch bij een oerwoudmeer werd een uur rondgepeddeld (waarbij elke leerling een meterslange anaconda fotografeerde). Daarna volgde de wandeling terug naar het veldstudiecentrum.

De leerlingen waren diep onder de indruk. Nooit eerder hadden zij zo'n luxe/toeristische plaats bezocht (laat staan er gegeten). De manager van het centrum, Marco Caceres, is opgegroeid in Maldonado en begon als ongeschoolde jongen twintig jaar geleden in dit centrum te werken; hij heeft zich ontwikkeld tot een uitstekende manager en een zeer deskundige oerwoudgids, ook in het Engels. Een prima rolmodel.

Naast de oerwoudkennis die de leerlingen hebben opgedaan maakten de levenslessen indruk. De eerste les kregen de leerlingen bij de eerste woorden van de manager toen ze in de boot waren gaan zitten. Naar aanleiding van het verlate vertrek zei hij: "Laat ik beginnen met iets dat ik maar één keer zal zeggen en dat je nooit meer moet vergeten: Turismo es muy, muy puntual!".



8. Financieel jaarverslag 2019

Balans per 31 december 2019					
	31-12-2019	31-12-2018		31-12-2019	31-12-2018
Actief	€	€	Passief	€	€
Vlottende activa			Stichtingsvermogen	10.292	14.092
Liquide middelen	10.292	16.598	Crediteuren		2.506
	<u>10.292</u>	<u>16.598</u>		<u>10.292</u>	<u>16.598</u>
Staat van baten en lasten over 2019		€			
Baten					
Donaties	8.536				
Som der baten		8.536			
Lasten					
Kosten	917				
Projecten	11.419				
Crediteuren	2.506				
Som der lasten		14.842			
Saldo baten en lasten	<u>6.306</u>				
Stichtingsvermogen 1 januari 2019			€ 14.092		
Inkomsten			€		
Donaties particulieren			1.586		
Donaties sponsors (BEE, Rabo, WNF)			6.950		
Totaal			8.536		
Uitgaven			€		
Kantoor en organisatiekosten (bank- en reiskosten, bestuursaansprakelijkheidsverzekering)			519		
Website AF, Website Lecciones Amazonicas, Nieuwsbrief			398		
Educatieprojecten Bolivia/Peru			11.419		
Crediteuren			2.506		
Totaal			14.842		
Stichtingsvermogen 31 december 2019			€ 10.292		

9. Contactgegevens

Stichting Amazon Fund

Visserweert 54 T 046 4263640
6116 AM Roosteren E info@amazonfund.eu
Nederland I www.amazonfund.eu

Rekeningnummer: 197654908
IBAN Number: NL05 TRIO 0197 6549 08
BIC Code: TRIONL2U

KvK 14103019
BTW Nummer 8195.36.775.B.01

Stichting Amazon Fund heeft de ANBI status.

